

Nr 30.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker; given Stockholms slott den 8 januari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

GUSTAF.

Felix Hamrin.

Förslag

till

förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker¹.

Härigenom förordnas, dels att förordningen den 8 juni 1923 angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, vilken förordning gäller² intill utgången av juni månad år 1932, skall äga fortsatt tillämpning efter nämnda tidpunkt intill utgången av juni månad år 1933, dels ock att 2 § och 11 § 2 mom. i förordningen skola, 2 § i nedan angiven del, från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, hava följande ändrade lydelse:

2 §.

Omsättningsskatten upptages vid detaljhandelsbolagens inköp av spritdrycker och utgår dels med en grundavgift av 60 öre, för liter räknat, dels med 55 procent av det belopp, som, skatten oberäknad, betingas vid inköp av dryckerna i buteljerat skick.

Detaljhandelsbolagen — — — omsättningsskatten.

11 §.

2 mom. Underlåter någon att inom föreskriven tid avlämna sådan uppgift, som i 3 § omförmäles, eller avlämna sådan uppgift eller sådant bevis, varom i 8 § sägs, böte tio kronor för varje dag, uppgiften eller beviset utebliver; och äger kontrollstyrelsen därjämte genom lämpliga viten tillhålla den försumlige att uppfylla sin skyldighet. Där omsättningsskatt ej inom stadgad tid av detaljhandelsbolag inbetalas, eller där stadgad insättning av utskänkningsskatt ej skett före utgången av månaden näst efter den, under vilken den myckenhet, för vilken skatten utgått, blivit försåld, må skatten utmätas med det belopp, vartill kontrollstyrelsen efter verkställd undersökning fastställer densamma.

¹ Senaste lydelse se 1924:228 och 1929:42.

² Jfr 1931:196.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 januari 1932.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anmäler fråga om fortsatt tillämpning av gällande bestämmelser angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker samt anför:

Från och med den 1 juli 1920 har för omsättning och utskänkning av spritdrycker upptagits en särskild skatt, därvid omsättningsskatten utgått i förhållande till dryckernas värde, varemot utskänkningsskatten utgjorts med visst belopp för liter.

*Bestämmelser
angående om-
sättnings- och
utskänkings-
skatt å sprit-
drycker m. m.*

Gällande bestämmelser i ämnet innefattas i förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) med däri genom förordningarna den 20 juni 1924 (nr 228) och den 22 mars 1929 (nr 42) gjorda ändringar. Jämlikt förordningen den 12 juni 1931 (nr 196) hava bestämmelserna förlänats fortsatt giltighet för budgetåret 1931/1932. Enligt dessa bestämmelser upptages *omsättningsskatt* för spritdrycker vid detalhandelsbolagens inköp av dylika drycker och utgår med 55 procent av det belopp, som, skatten obekräknad, betingas vid inköp av dryckerna i buteljerat skick. *Utskänkningsskatten* upptages för spritdrycker, vilka utskänkas, och utgår med 2 kronor för liter egentligt brännvin och 4 kronor för liter av andra spritdrycker; renat egentligt brännvin av högst 40 procent alkoholhalt är fritt från utskänkningsskatt.

En sammanfattning av de tid efter annan för omsättnings- och utskänkningsskatten gällande skattesatserna utvisar följande:

Författning i S. F. S.	Skattesatser		Giltighetstid för skattesatserna
	Omsättnings-skatt	Utskänknings-skatt	
	%	kr. för liter	
1920: 330	25	2	$\frac{1}{7}$ 1920— $\frac{30}{6}$ 1921
1921: 325	50	4	$\frac{1}{7}$ 1921— $\frac{30}{6}$ 1922
1922: 249	65	4	$\frac{1}{7}$ 1922— $\frac{30}{6}$ 1923
1923: 155; 1924: 228; 1925: 164	¹ 50	² 0—2—4	$\frac{1}{7}$ 1923— $\frac{30}{6}$ 1926
1926: 150; 1927: 201; 1928: 61	50	² 0—2—4	$\frac{1}{7}$ 1926— $\frac{30}{6}$ 1929
1929: 42; 1930: 196; 1931: 196	55	² 0—2—4	$\frac{1}{7}$ 1929— $\frac{30}{6}$ 1932

Omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker har för vederbörande budgetperioder beräknats till och influtit med följande belopp i runda tal:

Budgetperiod	Beräknat Milj. kr.	Influtet Milj. kr.	Budgetperiod	Beräknat Milj. kr.	Influtet Milj. kr.
1920	20.0	17.8	1926/1927	38.0	37.2
1921	47.0	46.3	1927/1928	36.0	37.8
1922	67.0	56.0	1928/1929	37.5	37.8
1923 $\frac{1}{7}$ — $\frac{30}{6}$	35.0	27.5	1929/1930	38.5	40.1
1923/1924	43.7	39.5	1930/1931	40.0	40.6
1924/1925	38.0	38.0	1931/1932	40.0	
1925/1926	38.0	37.2			

Fortsatt giltighet av bestämmelserna på området.

Bestämmelserna angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker hava plägat av riksdagen antagas allenast för ett år i sänder och gälla för närvarande intill innevarande budgetårs slut. Då i statsverkspropositionen till årets riksdag förutsattes, att ifrågavarande skatteform skall äga tillämpning även under nästkommande budgetår, torde nu åt bestämmelserna böra förlänas förlängd giltighet intill utgången av juni månad 1933. Därvid bör dock viss ändring vidtagas i skattesatserna för omsättningsskatten. Till denna fråga ber jag att härmed få övergå.

Behov av ökade intäkter från rusdrycksmedelstullarna.

Enligt riksräkenskapsverkets beräkning av statsinkomsterna för nästkommande budgetår kan, med nuvarande skattesatser, i intäkter från rusdrycksmedelstullarna påräknas ett belopp av inalles 103.20 miljoner

¹ Omsättningsskatten för renat egentligt brännvin med högst 40 procent alkoholhalt samt för sprit utgick under ifrågavarande tid efter det pris, drycken skulle betingat vid inköp å fat.

² Renat egentligt brännvin av högst 40 procent alkoholhalt är från och med den 1 juli 1923 fritt från utskänkningsskatt; för annat egentligt brännvin utgör utskänkningsskatten 2 kronor för liter och för övriga spritdrycker 4 kronor för liter.

kronor, därav i brännvinstillverkningsskatt 16.20 miljoner kronor, från partihandelsbolaget 10 miljoner kronor, från detaljhandelsbolagen 22 miljoner kronor, i omsättnings- och utskänkningskatt 38 miljoner kronor samt i maltskatt 17 miljoner kronor. Då det i nuvarande statsfinansiella läge befunnits erforderligt att — utöver vad riksräkenskapsverket i sin förslagsberäkning upptagit — från ifrågavarande skattetitlar erhålla ett belopp av ytterligare 22 miljoner kronor för finansiering av budgeten för nästkommande budgetår, anmodade jag den 28 december 1931 kontrollstyrelsen att inkomma med utredning, huru detta merbelopp lämpligen skulle kunna uttagas och fördelas å de olika rusdrycksmedelstitlarna eller vissa av dem, ävensom med förslag till de författningsändringar och bestämmelser i övrigt, som till vinnande av detta syfte erfordrades.

Med en den 3 januari 1932 dagtecknad skrivelse har kontrollstyrelsen avgivit utredning och förslag i ämnet. I fråga om de rusdrycksmedelstitlar, som borde anlitas för ernående av sagda merinkomst, har styrelsen därvid anfört följande.

Kontrollstyrelsen.

»De s. k. rusdrycksmedlen i riksstaten omfatta följande titlar, nämligen brännvinstillverkningsskatt, rusdrycksförsäljningsmedel (dels från partihandelsbolag, dels från detaljhandelsbolag), omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker samt maltskatt. Det ifrågavarande beloppet av 22 miljoner kronor synes böra fördelas på lämpligt sätt på dels maltdryckstillverkningen, dels rusdrycksomsättningen. Såvitt kontrollstyrelsen vid företagen undersökning i ärendet kunnat finna, torde 5 miljoner kronor böra uttagas i höjd maltskatt, under det att 17 miljoner kronor synas böra uttagas på någon eller några av de skattetitlar, som hava avseende på tillverkningen och försäljningen av rusdrycker.

Brännvinstillverkningsskatten, vilken icke varit föremål för ändring under de senaste 28 åren, utgår för närvarande med 65 öre per liter brännvin av normalstyrka. En höjning av densamma medför åtskilliga konsekvenser med hänsyn till andra skatter och avgifter på rusdrycker. Sålunda är det erforderligt, att tullarna å spritdrycker höjas; en höjning av samtliga partipriser å inhemska spritvaror eller spritvaror, där inhemskt brännvin ingår, är jämväl oundviklig. Partiprisens höjning medför i sin tur rubbningar dels i omsättningsskatten, dels i samtliga detaljhandelspriser på grund av att partipriset ligger till grund för såväl omsättningsskatten som beräkandet av detaljhandelsbolagens handelsvinst. Ifrågavarande konsekvenser av tillverkningsskattens höjning äro mycket svåra att finansiellt överblicka. För inbringande av det erforderliga beloppet torde därför en höjning av andra på spritdryckerna lagda avgifter i första rummet komma i fråga. Vad först och främst beträffar rusdrycksförsäljningsmedlen från partihandelsbolagen torde någon ytterligare inkomst för statsverket kunna beredas, vilken, enligt vad gjorda undersökningar giva vid handen, läser kunna beräknas till cirka 2 miljoner kronor. Ytterligare erforderliga medel synas kunna erhållas genom en höjning av omsättningsskatten.»

Efter att hava erinrat, hurusom omsättningsskatten utgår procentuellt på varans partiprisvärde, samt redogjort för de i det föregående berörda

olika skattesatserna, som förekommit sedan denna beskattnings införande, ingår styrelsen på frågan om det sätt, varpå höjningen av omsättnings-skatten lämpligen borde åvägabringas. Härom yttrar styrelsen följande:

»Enligt kontrollstyrelsens mening kan näppeligen en ytterligare höjning företagas i fråga om omsättningsskattens procentuella andel till sådan omfattning, att ytterligare 15 miljoner kronor skulle kunna uppbäras. Redan nu är på grund av den procentuella omsättningsskatten beskattningen per liter alkoholprocent synnerligen olika på olika drycker. Verkställda uträkningar utvisa nämligen, att skattebelastningen på de dyraste spritdryckerna är nära 10 gånger så stor som på de billigaste. En ytterligare höjning av omsättningsskatteprocenten skulle medföra, att praktiskt taget prohibitiva priser komme att gälla i fråga om de dyrare spritdryckerna och att således en ytterligare förskjutning av konsumtionen från dyrare till billigare spritdrycker skulle äga rum. Man torde därför vara hänvisad till att gå en annan väg i fråga om erhållande av det behöfliga beloppet än vad som står öppet med omsättningsskattens nuvarande konstruktion.

Enligt kontrollstyrelsens mening kunde omsättningsskattebestämmelserna lämpligen utvidgas med en bestämmelse om en grundavgift på alla spritdrycker med ett och samma belopp per liter. En dylik grundavgift erbjuder nästan samma fördelar som brännvinstillverkningsskatten, nämligen att avgiften utgår lika i förhållande till den försålda mängden, oavsett dryckens värde. Den är ur skatteteknisk synpunkt överlägsen brännvinstillverkningsskatten i det avseendet, att en grundavgift på omsättningen träffar alla drycker lika, oavsett om de äro inhemska eller utländska, och således icke kräver någon förhöjning av tullavgifterna såsom fallet skulle hava blivit, om brännvinstillverkningsskatten höjdes. Den åstadkommer ej heller någon rubbning i grunderna för partiprisens eller detaljprisens beräkning; sistnämnda pris ökas allenast med grundavgiften.»

Sedan styrelsen sålunda intagit den ståndpunkten, att merinkomsten av omsättnings- och utskänkningsskatten borde uttagas genom införande av en grundavgift per liter å alla spritdrycker, oavsett värdet, uttalar sig styrelsen om det litertal spritdrycker, som skulle ligga till grund för skatteinkomsten för budgetåret 1932/1933, på följande sätt:

»Införandet av en grundavgift på spritdrycksomsättningen av den storlek, att cirka 15 miljoner kronor skulle täckas med densamma, kan tänkas komma att leda till en viss minskning i totalkonsumtionen. I vilken omfattning denna minskning kommer att inträda, är omöjligt att förutsäga med den ringa kännedom, man för närvarande har om olika faktors inverkan i fråga om konsumtionens växlingar. Konsumtionen utgjorde år 1930 cirka 33 miljoner liter, varav cirka 29.4 miljoner i utminuterung och 1.5 miljoner i vardera egen och överlåten utskänkning. Utgår man från en minskning av konsumtionen med 10 procent, jämfört med år 1930, skulle densamma komma att uppgå till 30 miljoner liter.»

Med utgångspunkt härifrån kommer kontrollstyrelsen till det resultatet, att den föreslagna grundavgiften borde bestämmas till 55 öre per liter, för den den avsedda merinkomsten av 15 miljoner kronor skulle uppnås. Styrelsen anför härom följande:

»Med en grundavgift av 55 öre per liter försålda spritdrycker skulle med en förbrukning av 30 miljoner liter erhållas en inkomst av 16.5 miljoner

kronor. Enär emellertid detaljhandelsbolagen vid försäljning utskänk-
ningsvis av praktiska skäl icke lära komma att tillämpa en mot grundav-
giften svarande förhöjning av utskänkingspriset — om icke höjning även
föranledes av andra skäl än förändringarna i omsättningsskatten — så tor-
de statsverkets behållna inkomst av den ifrågavarande grundavgiften kun-
na beräknas till 15 å 15.5 miljoner kronor.»

I anslutning till den verkställda utredningen har kontrollstyrelsen avgi-
vit förslag till erforderliga ändringar i 2 och 11 §§ av förordningen den
8 juni 1923 angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

I överensstämmelse med kontrollstyrelsens förslag har jag i statsverks-
propositionen vid beräkning av de särskilda inkomstittlarna för budget-
året 1932/1933 ansett mig böra fördela det merbelopp av 22 miljoner kro-
nor, som, enligt vad jag i finansplanen utvecklat, borde uttagas å rus-
drycksmedelstitlarna, med 15 miljoner kronor på en höjning av omsätt-
ningsskatten, 5 miljoner kronor på en ökning av maltskatten samt 2 mil-
joner kronor i ökade vinstmedel från aktiebolaget Vin- & spritcentralen.
Vad särskilt angår omsättnings- och utskänkningsskatten har i enlighet
härmed densamma — vilken med oförändrade skattesatser av riksräken-
skapsverket beräknats lämna en avkastning av 38 miljoner kronor — i
budgetförslaget upptagits till ett belopp av 53 miljoner kronor.

Den nuvarande omsättningsskatten utgår med 55 procent å det belopp,
som betingas vid detaljhandelsbolagens inköp av dryckerna i buteljerat
skick. En ytterligare höjning av omsättningsskatteprocenten därhän, att
det ifrågasatta merbeloppet av 15 miljoner kronor på denna väg skulle
åvägabringas, anser sig kontrollstyrelsen icke kunna tillstyrka. I stället
förordar styrelsen, att en fast grundavgift per liter försålda spritdrycker
införes att utgå jämte nuvarande procentuella skattesats. Detta förslag
finner jag mig böra biträda.

En dylik grundavgift på spritdrycksomsättningen av den storlek, att
omkring 15 miljoner kronor skulle täckas med densamma, kan — fortsät-
ter kontrollstyrelsen — tänkas leda till en viss minskning i totalkonsum-
tionen. Styrelsen anser visserligen ej möjligt att förutsäga, i vilken om-
fattning en sådan minskning kan komma att bli följden. I sina kal-
kyler utgår styrelsen emellertid ifrån en nedgång i 1930 års konsum-
tion på 33 miljoner liter med 10 procent till 30 miljoner liter och kommer
på grundval härav fram till det resultat, att grundavgiften bör bestäm-
mas till 55 öre per liter.

För egen del håller jag för sannolikt, att den av skattens höjning
föranledda prissfördyringen i förening med den i nuvarande läge i allmän-
het minskade köpkraften i icke ringa grad måste påverka konsumtionen,
så att denna kan komma att nedgå i ungefär den utsträckning, som
kontrollstyrelsen räknat med. Därest så blir fallet, måste emellertid
kvantitetsminskningen uppenbarligen också medföra en reduktion i av-

Departements-
chefen.

kastningen av den nuvarande procentuella omsättningsskatten. För att kompensera denna reduktion, till vilken riksräkenskapsverket — i den mån reduktionen hänför sig till skattestegringen — självfallet ej haft anledning att taga hänsyn, anser jag mig böra tillstyrka en höjning av den av kontrollstyrelsen föreslagna grundavgiften med 5 öre till 60 öre per liter. Denna höjning med 5 öre motsvarar en ökning i skatteinkomsten med inemot 1.5 miljon kronor. Ett grundbelopp av 60 öre per liter erbjuder även vissa praktiska fördelar, då det, vad angår vid utminuteringsringen förekommande mindre kvantiteter än 1 liter, kan delas i jämna tal.

De bestämmelser, som gälla beträffande uppbörd och redovisning även som i övrigt med avseende å den procentuella omsättningsskatten, böra naturligen jämväl äga tillämpning å den nu föreslagna grundavgiften.

Det statsfinansiella läget gör det önskvärt, att höjningen av omsättningsskatten träder i kraft redan under innevarande budgetår. Det torde böra överlämnas åt Kungl. Maj:t att med hänsyn till olika inverkan omständigheter bestämma den närmare tidpunkten härför.

I enlighet med vad jag nu anfört, har förslag till författning upprättats.

Föredragande departementschefen uppläser härefter berörda förslag till *förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker* samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga samma förslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Olga Gjörloff.